

moet worden teruggespoeld. 'Zij gaf hem een ochtendzoen...' Tegenstribbelend speelt H. ten slotte voor voedster, L kijkt wel even op: Voor de toeristen zeker?, maar zegt verder niets.) Nadat ze hem een proper hemd hadden aangehouden, riep men om kwart over acht de kamermeester die het gordijn opentrok en wijwater uit het wijwatervat aan het hoofdeinde van het bed aan zijne majesteit presenteerde. Daarna overhandigde hij hem het missaal voor de dienst van de Heilige Geest en liet de koning enkele momenten alleen tijdens die korte gebedsdienst. Na dat officium reikte hij hem zijn kamerjas aan, terwijl het gros van zijn cliënten, gentilshommes en enkele prinsessen van den bloede - hem dan kwamen begroeten. Ze zagen hoe hij zichzelf scheerde en zijn korte pruik opzette. Iets wat hij ook deed wanneer hij bed moest houden. Terwijl hij zo coram publico zijn toilet maakte, hield iemand hem een spiegel voor. Wanneer hij aangekleed was, ging hij voor zijn bed geknielend bidden. De priesters daar aanwezig knielden ook neer, de leken bleven recht staan. (Terwijl H., B. en L. die tape-à-la-manière-d'une-visite-à-Versailles pantomimisch opvoeren, boont H. over het zojuist gezegde nog even door: de oppervlaktigheid van L., zijn cultiveren van 'bas-détails'.)

Hertog Zijn bedilzucht ging zelfs zover dat hij - dat was na zijn geheim huwelijk met die kwezel van een Madame de Maintenon, hij was toen bijna 50 of 45, soit - dat hij erop stond dat zijn soldaten, zijn leger quoi, ook op veldtochten 's vrijdags vastten. En aan het hof interpeleerde hij hovelingen van wie hij vermoedde dat zij hun dagelijkse gebedsdienst wel eens spijbelden. Van die dingen, ja. Dat is seniel. Of infantiel.

Louis XIV (die even voordien knielend aan tafel zat, staat recht) Nec cesso, nec erro.

H. en B. So do we.

Louis XIV (tot H. en B.) You do, don't you?

H. en B. We don't stop, we don't drop, in fact, we don't do anything.

Louis XIV But I do. (zet zich op een hometrainer)

Louis XIV (op hometrainer, driftig trappend) Ik rust niet, ik dwaal niet. Vandaar was het maar een kleine stap naar mijn zonne-embleem annex lijfspreuk.

Blanche Never change a winning horse.

Hertog Nec pluribus impar. (spuit ook die spreuk op de wand plus een kinderson.)

Louis XIV Nec pluribus impar. Ik weet wel niet goed waarop het slaat maar het klinkt goed.

Blanche Neen, majesteit, het is te bescheiden, vals bescheiden. Niet ongelijk aan meerderen. Dus gelijk aan meerderen. Een soort van primus inter pares. Maar in plaats van te huichelen, zou het toch een vorst betamen om rechtuit te zeggen dat hij boven de anderen verheven is, zonder meer. Dat is pas echte aristocratie: de eigen kwaliteit niet willen camoufleren, ook al weet men dat men zo rancunes voedt.

Hertog Zoals Fouquet: Quo non ascendam?

Blanche En daarbij dat eekhoortje. Adellijke verfijning voorwaar.

Louis XIV En ik ben de barbaar. Want ik heb Fouquet in een kerker laten verkommeren omdat ik rancuneus was, plebejer van de ergste soort die ik ben natuurlijk. En hem dan nog naäpen met mijn Versailles, copie van Vaux-le-Vicomte. En dan mijn spreuk; Valse bescheidenheid dus. Doorzichtig, laf manoeuvre om geen opzien te baren. Ik ben een stumper. Maar waar blijven die spectaculaire papieren conversaties? Dat van die spreuken is misschien wel interessant voor mensen die naar aanleiding daarvan met veel trots hun Latijn nog eens kunnen bovenhalen terwijl die andere sukkelaars toch maar met de mond vol tanden zitten... Al die intelligente allusies. Het is verkeerd om de mensen zo te verwarren. Schenk ze klare wijn, ook al is die van mindere kwaliteit. Maar ze herkennen hem en zijn tevreden. Denk daar maar eens over na, hertog.

Hertog (leest voor) Het liefst van alles was zijn zoon op de jacht. Hij ging achter de wolven aan, zodra de mis ten einde was. Soms bleef hij weg tot lang na zonsondergang en reed pas in de vroege ochtenduren naar huis. Hij doodde alle wolven in het Ile de France, zodat voor zijn eigen dood dit hele ras daar uitgeroeid was. Een beroemde oude wolf was hem te slim af - hij ging er op zijn minst negen keer achter aan maar dit dier ontkwam hem altijd.

Louis XIV (houdt op met hometrainer) Een familietrekje, dat jagen. Hij had een prachtige collectie meubels, mijn zoon, Boule. (steekt een vinger appreciërend in de lucht) De eerste maar enige van de 6 kinderen die ik van de koningin had en die is blijven leven. Maar mij niet heeft overleefd. Pokken waren het. Er was toen veel geroddel over vergiftiging. En dat was nog maar een begin.

Blanche Men heeft het u altijd kwalijk genomen dat u zijn dood genegeerd hebt. Die onverschilligheid van u, majesteit. Zoals toen uw broer stierf en enkele uren later speelde u al kaart.

Louis XIV Reversi. Mijn lievelingsspel. Dat van Napoleon ook trouwens.

Blanche Het lijk van uw zoon werd niet gebalsemd. Men vertelt zelfs dat de kister de buik van uw corpulente zoon met zijn knieën in een

te kleine kist heeft moeten persen. Zuinigheid kan je zo iets moeilijk noemen.

Louis XIV Maar ik heb altijd graag en veel geweend. Dat kwam mij trouwens ook van pas al was dat niet de bedoeling, echt waar. Alleen in die laatste jaren, die fameuze februa- rimaand, toen mijn oogappel, de petit dauphin, Duc de Bourgogne, zijn vrouw en hun zoontje op 1 maand tijd...

Hertog En hoe uw neef toen valselijk werd beschuldigd van gifmoord, hij wou de potentiële opvolgers zo gezegd liquideren zodat men hem niet meer zou kunnen passeren. En hoe u geen poot hebt uitgestoken, majesteit, toen iedereen zich tegen uw neef keerde. En hoe u uw bastaards met die lafaard van een Duc du Maine op kop, protegeerde. Zij die het gerucht als eerste nota bene verspreid hebben omdat zij zelf het laken naar zich wilden trekken - des fils à papa van het ergste soort.

Louis XIV Ethiek was niet mijn zaak, hertog, maar iets voor mensen zoals jij die de dingen alleen maar gadeslaan. De goede stuurlui staan aan wal. Ik dacht er alleen maar aan om mijn positie te consolideren op de mij aange- naamst mogelijke manier. Zelfbehoud natu- urlijk. Zeer eenvoudig.

Blanche En pervers.

Louis XIV Vooral eenvoudig. En wat kan men tegen eenvoud hebben?

Blanche Of tegen perversiteit?

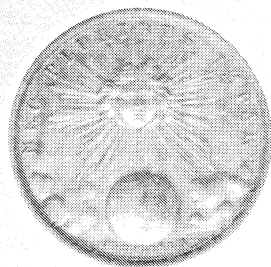
Louis XIV Ik houd niet van discussiëren hertog. Ik geloof niet in woorden. Ik heb dan ook altijd weinig gezegd. Mijn zwijgen was des te welsprekender... Alles wat ik zei, kon immers tegen mij gebruikt worden. En werd ook tegen mij gebruikt. Woorden hadden voor mij slechts zin als imperatief of om mijn intenties te verbergen. Vandaar mijn wantrouwen tegen gepraat, tegen rookgordijnen. Natuurlijk, Maria Mancini, haar briljante conversatie, dat was iets anders. De Italiaanse romans, die ze me voorlas. Maar dan nog. Want ik keek voortdurend naar haar mond waar al die juiste woorden uitdruppelden, haar tanden vooral, die mooi waren ook al waren ze dan niet gelijkmatig gevormd. Ze had twee misvormde snijtanden, niet volgroeid, twee kleine spitse driehoeken, haast vampierachtig, zeer schalks. En als ze dan glimlachte. Het had eerder te maken met licht, sorriderende, Venetiaanse schemering. Een speciaal soort van illuminatie die niets verblindends had. Ik hoefde mijn gezicht niet te bedekken. Ik hoefde niet wantrouwig te zijn. (Kijkt dromerig voor zich uit. Lachend) Neen, zo iets heeft Louis Quatorze zeker nooit gezegd, laat staan gedacht. En toch... Mijn woordenschat bleef beperkt tot enkele elementaire signalen.

Blanche Al naargelang de intonatie van het 'je verrai' wist degene die een verzoek, een placet tot Zijne Majesteit richtte of hij al dan niet gehoor zou vinden.

Hertog Zoals in het Chinees Majesteit. Ma, mà (plagend) ria.

Louis XIV (nog in gedachten-dromerij verzonken) Jaja.

Hertog (ernstig, begrijpend) Ik ben al weg majesteit. Vergeef me mijn vrijpostigheid. (H. maakt een révérence comme il faut en verlaat de scène zonder zijn rug naar L. te draaien, heel geleidelijk-solennel)

IV

(Op de wand achter L. is NEC CESSO NEC ERRO gespoten.)